

Kvalitetsredovisning

Strukturella förutsättningar och organisation

Centrala Östermalms Förskolor.

Besöksadress: förskolan Greven, Riddargatan 1, 114 35 Stockholm.

Förskolechef: Mari Forberg, 076-12 44 215. Mejl: mari.forberg@stockholm.se

Då enheten omfattar sex förskolor, använder förskolechefen inte kontoret på besöksadressen

alla dagar i veckan.

Verksamheten omfattar sex förskolor och en öppen förskola.

- förskolan Orren, Östermalmsgatan 84, 114 50 Stockholm, 08-508 44 215. Två avdelningar, cirka 36 barn. Finskspråkig grupp. Förskolan belägen i ett hyreshus med en bostadsrättsförening som värd och en innergård som lekgård.
- förskolan Nyponet, Nybrogatan 58, 114 40 Stockholm, 08-508 44 211. Tre avdelningar, cirka 50 barn. Förskolan belägen i ett hyreshus med Svenska Bostäder som värd och en liten cementerad innergård med en sandlåda, att leka på.
- Gustav Adolfs förskola, Wittstocksgatan 18, 115 27 Stockholm, 08-508 44 084. Fyra avdelningar, cirka 60 barn. Fristående hus med SISAB som värd, och en stor gård belägen i Gustav Adolfsparken.
- förskolan Greven, Riddargatan 1, 114 35 Stockholm, 08-508 45 380. Fem avdelningar, cirka 75 barn. Två lokaler utan intern förbindelse belägen i två mot varandra vinklade fastigheter som sköts av ett förvaltningsbolag som heter Newsec. Gård som delas med en bostadsrättsförening som finns i övre delen av den ena fastigheten.
- förskolan Forskaren, Forskarbacken 14-18, 114 15 Stockholm, 08-308 10 686. Två engelskspråkiga avdelningar och en svenskspråkig avdelning, cirka 30 barn. Fristående hus med SSSB (Studentbostäder) som värd och med två gårdar kopplade till förskolan.
- förskola Filosofen, Professorsslingan 47, 114 17 Stockholm, 08-508 10 712. Fyra avdelningar, cirka 66 barn. Fristående hus med SSSB som värd och en stor naturtomt till gård, en gård som gränsar till skog.
- öppna förskolan, Ammanuensvägen 5B, 114 16 Stockholm. Öppen halvtid.

Vi har totalt 90 anställda, varav cirka 10 har någon form av tjänstledighet. I detta antal ingår också personer som arbetar med barn som behöver extra stöd.

Av 60 pedagoger i tjänst är 35 förskollärare.

I snitt hittills under 2013 har enheten 325 barn. De är fördelade på 21 grupper. Det innebär i snitt cirka 5,4 barn per pedagog och 15,5 barn per grupp.

Enheten har cirka 80 anställda i tjänst. Cirka 58% av pedagogerna förskollärare (med adekvat utbildning - några saknar ännu lärarlegitimation), 42% är barnskötare och nästan alla har behörig utbildning. Enheten har dessutom fem lokalvårdare och sex kockar. Ledningen består av två personer som båda har förskollärarytutbildning.

Av cirka 80 anställda i tjänst har vi 23 med annat modersål än svenska. De talar 18 andra språk, bl a har vi tillgång till finska, uzbekiska, mandarin, franska, spanska, kurdiska och arabiska inom personalgruppen.

Enheten har cirka 325 barn, varav kanske 100 talar andra språk än svenska eller svenska och ytterligare ett språk.

Enheten leds av en förskolechef och en biträdande förskolechef. Dessa har delat upp arbetet sins emellan; förskolechefens viktigaste uppdrag är budget, placering av barn, rutiner kring arbete med barn som behöver extra stöd, medarbetarsamtal på tre förskolor samt att leda det pedagogiska arbetet.

Biträdande förskolechefen arbetar med administration, rapportering, vikarieanskaffning samt olika egenkontrollprogram, leder ett antal arbetsgrupper och har också medarbetarsamtal på tre förskolor.

Verksamhetens anställda har ett antal möten för att genomföra sin verksamhet. Dessa mötesformer är:

- Arbetsplatsträffar för all personal en gång i månaden
- Avdelningsmöten för avdelningspersonal en gång i månaden
- Ledningsgruppsmöte en gång i månaden
- Möte för utvecklingsgruppen en gång i månaden
- Möte för de små arbetsgrupperna en gång i månaden
- Nätverksmöten en gång i månaden för varje nätverk
- Möten för vårdnadshavarna och personalen en gång per år
- Utvecklingssamtal med vårdnadshavarna en gång per år
- Introduktion för nya vårdnadshavare en gång per år
- Möten mellan kök och avdelningsansvariga en gång per termin
- Fyra planeringsdagar per år för personalen
- Samverkansmöten sex gånger per år
- Uppföljningsmöten angående brukarenkäten med varje avdelning
- Indikatorsamtal med varje avdelning
- Olika möten av mindre frekvent karaktär vid behov
- Externa möten för ledning och pedagoger

Till sitt stöd har ledningen en ledningsgrupp med en representant från varje förskola, en utvecklingsgrupp med en representant från varje förskola samt ett antal arbetsgrupper.

På enheten finns följande arbetsgrupper:

1. En ledningsgrupp med en representant från varje förskola
2. En pedagogisk utvecklingsgrupp med en representant från varje förskola
3. En it-grupp
4. En grupp som arbetar med barns (och vuxnas) fysiska utveckling och hälsa
5. En kulturgrupp
6. Två nätverk - ett som arbetar kring musik och estetiska uttryckssätt och ett mer allmänt inriktat på pedagogik för barnskötare
7. Olika små arbetsgrupper på respektive förskola.

Våra lokaler är maximalt utnyttjade. På Gustav Adolfs förskola har vi byggt om en gammal ateljé och ett rörelserum till en avdelning, och likadant har vi gjort på förskolan Filosofen.

På förskolan Forskaren har barnantalet minskat rejält och där finns plats för många barn om det skulle behövas. Forskaren och Filosofen är tänkta att rivas för att ge plats till en ny sjuavdelningsförskola.

Underlag, källor och kvalitetsarbetets genomförande

Följande underlag används för kvalitetsredovisningen:

- mötesprotokoll från arbetsplatsträffar
- underlag från medarbetarsamtal
- protokoll från möten med utvecklingsgruppen
- protokoll från möten med andra arbetsgrupper
- resultaten från indikatorbedömningarna
- information från olika arbetslagssamtal
- pedagogisk dokumentation från olika projektarbeten
- underlag från mitterminsuppföljningarna
- lokala arbetsplaner, en från varje avdelning
- tertialrapporter, verksamhetsberättelse
- svar från barnen i olika barnintervjuer (redovisat genom pedagogerna)
- brukarenkätens resultat
- medarbetarenkätens resultat
- den interna psykosociala skyddsroundens resultat

Grunden för kvalitetsredovisningen skrivs av biträdande chefen utifrån ovanstående dokument. Texten skickas sedan ut till ledningsgrupp och utvecklingsgrupp för synpunkter från främst förskolornas interna utvecklingsgrupper.

Kvaltetsarbetet genomförs under året utifrån resultaten på olika enkäter och samtal och tas upp på arbetsplatsträffar, enskilda samtal, arbetslagssamtal och i arbetsgrupper.

Mål/Åtaganden

Utveckling och Lärande

NÄMNDMÅL:

Invånare på Östermalm ska uppleva en rik, varierad och tillgänglig kultur och fritid

ÅTAGANDE:

Förskolan ska utveckla barns kreativa förmågor och ge barn rika möjligheter att ta del av ett varierande kulturutbud.

Förväntat resultat

Alla barn ska ha upplevt någon/några professionella föreställningar inom kulturområdet.

Alla barn ska delta i eget skapande på sin förskola i avdelningens ateljé eller på andra ställen.

Alla barn ska ha kommit i kontakt med böcker, högläsning och musik i olika former.

Kriterium

Barnen har tagit del av professionella föreställningar inom olika områden.

Barnen arbetar mycket i ateljén.

Resultat

Tack vare de kulturpengar enheten har haft till sitt förfogande så har barnen fått se och höra flera professionella föreställningar - antingen på olika teatrar, musikmuséet, dansens hus, operan eller andra institutioner, eller på den egna eller grannens förskola, då vi köpt in teatrar (främst) för de allra minsta.

Vi har en ateljé på varje avdelning och de används dagligen av barnen - där kan de måla, arbeta med återvinningsmaterial, arbeta med lera eller play-doh eller med inköpt material av olika slag. Ibland är det "fritt" arbete och ibland ett arbete utifrån ett ämne/tema.

Alla barn kommer på olika sätt i kontakt med böcker, musik, högläsning, bildarbete och får själva möjligheter att arbeta med detta. Arbetet kan utvecklas för att användas mer medvetet, men det projektinriktade arbetssättet gör att främst språk (ibland andra språk än det egna modersmålet) och begrepp och högläsning används mycket och berikar barnen.

Enheten startade under hösten 2013 ett musiknätverk för att utveckla arbetet med barn och musik.

NÄMNDMÅL:

Förskolorna ger varje barn vad de behöver för att inhämta och utveckla kunskaper och värden.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Bibass-nätverket fortsätter sitt arbete	2013-01-01	2014-12-31
Språknätverket fortsätter sitt arbete	2013-01-01	2014-12-31

ÅTAGANDE:

Vi åtar oss att arbeta för att barnen ska må bra fysiskt och mentalt.

Förväntat resultat

Fysiskt aktiva och friska barn.
Barnen tycker det är roligt på förskolan.

Kriterium

Barnen är närvarande, rör sig mycket och vill vara på förskolan.

Resultat

Svårt att mäta. Vi kan se att de flesta barn är närvarande i ganska hög grad.
Frånvaro beror mest av barnsjukdomar, infektioner och semestrar.

Vid samtal (med barn/vårdnadshavare) framkommer att barnen vill komma till förskolan, då de har sina kamrater där och tycker verksamheten är rolig.

Barnen rör sig mycket om de får tillfälle till det - i skog, parker, på gård eller var man nu är. I den mån det går undviker pedagogerna att använda vagnar vid förflyttning.

Arbetet med Planen mot kränkande behandling angående konfliktlösning, bra kompis, alla får vara med, är lyckosamma. Barnen betar sig oftast väl mot varandra, förhandlar vid konfliktsituationer och gör egna val av aktiviteter.

Inför 2014 ska vi arbeta mer aktivt och planerat med barnens fysik.

ÅTAGANDE:

Vi åtar oss att arbeta med barn i extra behov av stöd.

Förväntat resultat

Alla barn ska ges lika möjligheter till utveckling och lärande, lek och omsorg.
Alla barn ska känna sig trygga och ha en god självkänsla och identitet.

Kriterium

Barn som behöver extra stöd deltar i förskolans aktiviteter och projekt.

Resultat

Vi har ett antal barn som behöver extra stöd av olika slag och i de grupperna där dessa barn finns så finns också personal som fungerar som stöd i verksamheten. Genom dokumentation kan vi se att även barn som behöver extra stöd ingår i de aktiviteter och projekt som förskolan bedriver, tillsammans med övriga barn. Behöver de extra träning eller stöd i något speciellt så tillgodoses även det.

ÅTAGANDE:

Vi åtar oss att ha pedagogiska miljöer som stimulerar barns lärande i matematik, naturvetenskap, språk och mångkulturalitet.

Förväntat resultat

Material som stimulerar matematik, naturvetenskap, språk på varje avdelning. Material finns i barnens höjd.

Böcker, välkomstskyltar, bilder och föremål från de olika kulturer barnen och personalen kommer ifrån.

Alla barn, oavsett bakgrund och kön, deltar överallt i förskolornas alla verksamhetsområden.

Kriterium:

Barnens användande av matematiska och naturvetenskapliga begrepp i vardagsspråket och i leken.

Barn leker och arbetar ihop oavsett bakgrund.

Resultat

Resultaten ser olika ut inom enheten och ämnesområdena matematik och naturvetenskap är de områden där pedagogerna skattar sig lägst utifrån Stockholms stads verksamhetsindikatorer. Barnen är intresserade av t ex naturvetenskap och tar det intresset med sig till ateljéer och lek.

Miljöerna kan alltid utvecklas, men våra avdelningar innehåller ateljéer, barnanpassade möbler, lågt placerad material med möjlighet till fritt val för barnen, och material för både läsning, skapande, matematik och naturvetenskap.

Barnen leker och skapar ihop - ibland i "kompisgäng", ibland i blandade grupper, och i språket upptäcker vi genom dokumentation att begrepp används som kommit till barnen genom projektarbete, som t ex lava, eruption, simfötter och liknande.

Bedömning och analys

Vi anser att vi nått målen i ovanstående 4 åtaganden. De barn som behöver extra stöd deltar i förskolornas aktiviteter, om än i olika hög grad beroende på problemområde. Samarbetet med externer fungerar bra.

Alla förskolor har en plan mot kränkande behandling där det ingår olika områden för varje förskola att arbeta med. Konfliktlösning, "bra kompis"-arbete och att alla

får vara med ingår i alla avdelningars grundarbete, något som man börjar med direkt vid inskolningen av nya barn.

Alla barn har fått uppleva professionella föreställningar - ibland direkt på förskolan när det är fråga om små barn och ibland på teatrar, operan eller annan lokal. Kulturpengarna har använts mycket och ofta och varit väldigt välkomna. Vi kan se att det barnen upplevt bearbetas vidare på olika sätt; genom lek, skapande eller kanske drama fortsätter man upplevelsen.

Vi ser ofta över våra pedagogiska miljöer och anpassar dem efter den barngrupp man för tillfället har, de intressen barnen har och det ämnet man för stunden arbetar med.

Vi anser att det projektinriktade arbetssättet baserat på de s k Reggio Emiliainspirerade synsätten (människosyn, demokrati, delaktighet) och verktygen (pedagogisk dokumentation, reflektion, förändring) är grunden för att nå de uppställda målen. Vi har arbetat ett antal år för att ha barnanpassade och rika inre miljöer.

Miljöerna behöver alltid utvecklas och vi måste även i fortsättningen försöka få mer material inom de olika ämnesområdena tillika med bättre utvecklade arbetsmetoder. Alla grupper behöver bättre IKT-utrustning för att komma vidare i det pedagogiska arbetet. Vi vill också arbeta med att utveckla arbetet med barns fysiska utveckling då vi tycker oss se förändringar i barns fysik, rörelsemönster, uthållighet och liknande, samt utifrån artiklar i media om förändringar i barns fysik.

Likvärdigheten mellan förskolor behöver också förbättras - fortfarande beror verksamhetens kvalitet mycket på vilka personer som arbetar på en avdelning och vilka de fysiska förutsättningarna för verksamheten är. Våra arbetsgrupper arbetar för att minska dessa skillnader genom tydligare riktlinjer, mer likartat material och ökad intern samverkan.

I arbetet mot kränkande behandling ser vi tack vare dokumentationen att barnen erbjuds lika möjligheter till aktiviteter och att man ofta umgås/leker/arbetar i olika blandade grupper samt att förhandling om saker/aktiviteter är det förhärskande sättet att lösa motsättningar/konflikter. De flesta barn är också frimodiga och kan uttrycka sin åsikt, säga vad man vill göra och göra val av aktiviteter på de ställen där man använder sig av den arbetsmetoden.

Elevens ansvar och inflytande

NÄMNDMÅL:

En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas på Östermalm

Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andel anställda som går eller cyklar till arbetet	17,53 %	10 %	2013

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Enheterna ska gå igenom miljöplanen och rapportera avvikelser i tertialrapporter och verksamhetsberättelse	2013-01-01	2013-12-31

ÅTAGANDE:**Förskolan ska i sitt miljöarbete vidta åtgärder som värnar livsmiljön.****Förväntat resultat**

Barnen ska få ökad förståelse för det naturliga kretsloppet genom att delta i källsortering, arbeta med årstider och/eller andra cykler eller ekologiska förlopp i naturen.

Alla barn inom enheten ska få en viss mängd ekologisk mat baserat på minst 25% ekologiska matinköp.

Kriterium

Barnen pratar och leker om/i naturen.

Resultat

Genom dokumentation kan vi se att många barn är intresserade av sådant som förekommer i naturen: spår, vackra löv, insekter, bajs och liknande. De arbetar också flitigt med skapande där insamlat naturmaterial ofta är en grund för arbetet. Svårt att bedöma förståelsen för kretslopp.

Bedömning och analys

Arbetet behöver utvecklas över enheten och bli mer homogent. Det finns en rad goda exempel på bra naturarbete med barnen vi kan använda oss av inom enheten, men det finns inget utvecklat helhetstänkande. Trots det anser vi att vi når målet på alla förskolor. Vi nådde 34 % inköpt ekologisk kost 2013, alla avdelningar har källsortering om än i olika hög grad och alla förskolor har arbetat med natur i olika former. Men vi har startat en miljögrupp som ska börja titta på olika aspekter av miljöarbetet och lägga upp en arbetsplan för detta.

Vi har inte möjligheter att utveckla sopsorteringen speciellt mycket då soprummen sätter stopp för mer sortering.

Vi ska arbeta fram en miljöplan utifrån Östermalms förlaga.

Mängden ekologisk kost ska vi försöka öka under 2014.

Förskola och hem**NÄMNDMÅL:****Invånare på Östermalm ska erbjudas valfrihet och mångfald**

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbeta systematiskt för att informationen på Jämför service ska vara korrekt, tydlig och uppdaterad	2013-01-01	2014-12-31

ÅTAGANDE:**Information ges föräldrar som ansöker om förskola****Förväntat resultat**

Föräldrar som ringer, mejlar eller besöker förskolorna får svar på de frågor de ställer.

Att föräldrar aktivt väljer enhetens förskolor.

Kriterium

Fyllda avdelningar.

Resultat

Avdelningarna var fyllda läsåret 2012/13 utom på förskolan Forskaren där barnantalet i området sviktar och förskolan Orren som hade interna svårigheter vilket gjorde att grupperna inte fylldes till hösten 2013. De är fyllda idag.

I januari 2014 har vi fyllda grupper, många i kö och måste avvisa sökanden då vi inte har platser lediga. Detta gäller alla förskolor utom Forskaren, där de engelsktalande minskat i antal, bl a för att fler väljer engelskspråkiga förskolor (nyttillkomna) där man bor och för att det inte finns så många boende i området. De svensktalande barnen väljer i huvudsak grannförskolan Filosofen.

NÄMNDMÅL:**Förskolan har goda former för samverkan med föräldrar och med skolans förskoleklass.**

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utveckla föräldrastöd som riktar sig till alla föräldrar	2013-01-01	2013-12-31
Främja det finska språket	2013-01-01	2013-12-31

ÅTAGANDE:**Vi åtar oss att ha goda samarbetsformer med förskoleklasserna på våra samarbetskolor.****Förväntat resultat**

Planerade övergångar för våra blivande skolbarn till skolan.

Rutiner för information till föräldrar inför skolstart.

Kriterium

Rutiner för övergång till skolan följs.

Resultat

Vi har haft ett bra samarbete med två av våra tre kommunala samarbetsskolor. Den tredje kom ny till sommaren och barnen fick besked sent om de fått plats, så vi hann inte med att göra en ordentlig överföring. Vi har också haft samarbete med en del friskolor, men alla vill inte ha kontakt med oss utan enbart med vårdnadshavarna. Vi har försökt följa den gamla planen för överföring förskola-skola.

ÅTAGANDE:

Vi åtar oss att ha olika former för föräldrasamverkan.

Förväntat resultat

Föräldrar som visar i föräldraenkäten att de är nöjda med förskolornas verksamhet.

Resultat

Vi har inte lyckats så bra med att få våra vårdnadshavare nöjda med verksamheten, speciellt några avdelningar har dragit ner resultatet.

Vi i ledningen har analyserat skälen till dessa gruppers lägre resultat, tycker oss ha hittat orsaker (personalomsättning, flera deltider med otydlig närvarofördelning, mycket sjukdom), och har arbetat med att nyanställa, ordna fler heltider, bearbeta frånvaro och tror oss ha nått resultat som kommer att ge ett positivt utslag i nästa brukarundersökning.

Bedömning och analys

Information till och mottagande av intresserade och/eller nya vårdnadshavare fungerar, då vi kan se tillströmning till enhetens förskolor samt att vi har ett enhetligt informationsmaterial att erbjuda.

Samverkan med förskoleklasserna och skolorna har fungerat lite olika genom åren. Vi har de sista läsåren tagit kontakt med skolorna på nytt för att få ett fungerande samarbete och idag anser vi att samarbetet fungerar med två av tre skolor, den tredje skolan påbörjade vi samarbete med i somras och vi tror att det kommer att fungera bra. Mycket hänger på skolornas villighet att ha samarbete och det varierar en del. Även med friskolorna ser det olika ut - en del vill ha samarbete medan andra bara är intresserade av att träffa barnens vårdnadshavare. Vi tror att ett tvingande dokument kan hjälpa till att förbättra samarbetet ytterligare.

Vi söker nya former för att utveckla informationen och kunskapen hos vårdnadshavarna om vår verksamhet för att förbättra resultatet i brukarenkäten. Stabiliserade grupper kommer också att påverka resultatet till det bättre tror vi.

Våra öppna möten mellan ledning och vårdnadshavare är mycket dåligt besökta på de flesta förskolor, det är ett område vi behöver utveckla. Däremot tror vi att det var välkommet att vi deltog i inledning till alla möten med vårdnadshavarna i inledningen av läsåret, så att man fick ansikten på verksamhetens ledning.

Tidigare utvecklingsinsatser

Då vi är två i ledningen behöver vi få fler pedagoger att ta del i det övergripande arbetet med enheten. Vi stärker ledningsgruppens mandat och arbetsuppgifter, den pedagogiska utvecklingsgruppens medlemmar ska vara samordnare på respektive förskolas reflektionsgrupp där arbetsplatsens pedagogiska arbete ska tas upp. Enheten kommer att få ett antal enhetsövergripande dokument som riktlinjer för arbetet - hur vi ser på det, vad det ska innehålla, vilka ramar som finns och vilken riktning vi ska ta. Vi kommer också på sikt att skriva konkreta riktlinjer för inskolning, föräldramöten, informationsformer till föräldrarna, hur vi ska arbeta med pedagogisk utveckling och liknande.

Kvalitetsindikatorn

Alla grupper har arbetat med indikatorns fem områden under kalenderåret 2013. Vi i ledningen har haft samtal med varje arbetslag utifrån varje indikatorområde. Den sammanlagda bedömningen för enheten hamnar på 4,04. Högst skattar sig enhetens grupper under indikator 2 som handlar om skapande verksamhet, där man i snitt ligger på 4,38.

Områden att arbeta med är indikator 4 och 5 som handlar matematik och naturvetenskap, dessa områden har vi satt som utvecklingsområden. I snitt ligger enheten där på 3,56 och 3,65.

En svårighet inom enheten är att vi inte har tillräckligt med IKT-utrustning och att den är dyr att hyra och dessutom tydligen vissa delar inte är kompatibla med andra utrustningsdetaljer (Ipad och skrivare t ex). Vi ska framöver se över vår utrustning inom enheten för att ställa om till bättre avdelningsutrustning.

Vi ser att bedömningen av verksamheten ser olika ut i olika grupper; vissa är betydligt mer kritiska till sin egen insats än andra, och de mest kritiska är ofta de som är mest erfarna. Vi har tagit upp frågan på respektive förskola.

Pedagogisk miljö och material

Resultatet för enheten är i snitt 3,92 (variation mellan 3 och 5). De flesta grupper har arbetat mycket med sin miljö genom åren, materialet är tillgängligt för barnen, möblerna är anpassade för barn och pedagoger. I några grupper har vi bytt personal som önskar genomföra en del förändringar vilket gjort att man lagt sig relativt lågt, då dessa förändringar ännu inte genomförts.

Vi har en arbetsgrupp - kulturgruppen - som bl a ska se över likvärdigheten i möblering, material och utrustning och inköp av nytt till avdelningarna.

Skapande verksamhet och olika uttrycksformer

Detta är enhetens bästa område enligt pedagogerna som bedömer sig i snitt till 4,38 (variation mellan 3 och 5). Vi arbetar mycket med återvinningsmaterial, arbetet är väl dokumenterat och kopplat till projektarbetet som var gemensamt för enheten under läsåret (mönster). En arbetsgrupp ska gå igenom ateljéernas grundmaterial för likhet mellan förskolorna.

Barns språkliga och kommunikativa utveckling

Enheten bedömer sig i snitt ligga på 3,76 (variation mellan 3 och 4). Man arbetar mycket med språket i bl a projektarbetena och där tillförs nya begrepp och ord utifrån ämnet (opak, ytpänning, eruption som exempel). Avdelningarna har också högläsning, sagor, berättande i grupp, rim och ramsor och liknande. Man har också böcker på främmande språk, texter på barnens hemspråk. Enheten behöver generellt utveckla sin dokumentation av språklig utveckling.

Även andra kommunikativa uttrycksmedel arbetar man med på avdelningarna; dans, rörelse, skapande, drama och teckenkommunikation på några avdelningar.

Barns matematiska utveckling

Här ligger enheten i snitt på 3,56 (variation mellan 3 och 4). Tänkandet runt matematik är inte fullt utvecklat trots ett matematiknätverk, samtal på arbetsplatsträffar, medarbetarsamtal, indikatorsamtal och i andra forum. Vid samtal framkommer att man gör mycket arbete som kan kallas matematiskt utan att man på avdelningarna är riktigt medveten om det. Dokumentationen kring matematik behöver också utvecklas. Vi har satt upp området som ett utvecklingsområde.

Naturvetenskap och teknik

Variation mellan grupperna ligger på 3 och 4, många grupper på 3 (enhetens snitt 3,65), då man anser att man inte fullt ut greppar och arbetar med naturvetenskap och framförallt inte med teknik i tillräckligt stor omfattning. Samtal med grupperna har också visat att begreppet teknik är oklart - vi måste dels skilja på teknik och tekniker (t ex påklädning, saxanvändning och liknande) samt också inse att bygga en konstruktion i lera (t ex en bro) handlar om teknik och inte bara skapande. Dokumentationen behöver utvecklas runt det tekniska området för att bättre synliggöra vad man faktiskt gör.

Enhetsgemensamma insatser

Följande insatser har varit enhetsövergripande:

- tre enhetsövergripande nätverk
- en utvecklingsgrupp för pedagogiska frågor där deltagarna leder en på varje förskola förekommande intern utvecklingsgrupp

- en it-grupp
- en kulturgrupp
- en grupp som arbetat med hälsa och fysisk utveckling
- gemensamt projektarbete (mönster)
- introduktion för nyanställd personal

Vi arbetar för att pedagoger ska möta och berika varandra i olika konstellationer utanför den egna förskolan. Genom att se och jämföra och prata profession och dess innehåll anser vi att arbetet utvecklas och att vi hjälper till att skapa likartade förutsättningar inom enheten. Vi arbetar också fram alltfler gemensamma riktlinjer för verksamheten för att stärka likvärdigheten.

Enhetens analys av kvaliteten

Enheten når i stort sett sina mål (se ovan), förutom i brukarnas bedömning av kvaliteten, där enheten minskat sin nöjdhet jämfört med 2012. Vi har tittat på orsakerna och tror oss hittat skälen till förtroendetappet och har arbetat med dessa problem under 2013. Vi märker också en tillströmning av nya vårdnadshavare och vi är idag tvungna att tacka nej till barn som önskar plats, vilket antagligen betyder att förskolor som tidigare inte haft så bra rykte idag har arbetat upp sig.

Utifrån brukarenkätens resultat har vi valt ut fem områden att arbeta med också under 2014 (vi har arbetat en del med dem under hösten 2013). Dessa områden är:

- miljön stöder barnets utveckling
- barnen stöds i att ta egna initiativ och eget ansvar
- barnens tankar och idéer tas tillvara
- att man som vårdnadshavare känner sig välkommen att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten
- att informera om mål och arbetssätt

Utifrån medarbetarenkätens resultat ska vi arbeta vidare med följande områden:

- Förbättra återkopplingen på medarbetarnas arbete liksom uppskattning av utfört arbete
- följa upp mål bättre och utvärdera dem tydligare
- arbeta med medarbetarnas arbetssituation som inte uppfattas som helt tillfredsställande

Resultatet i medarbetarenkäten har långsamt förbättrats genom åren, men är fortfarande inte helt tillfredsställande.

Två av indikatorns områden måste vi också arbeta med för att höja resultatet. Det är:

- matematik
- naturvetenskap och teknik

På de flesta avdelningar ingår dessa områden i arbetet, men dokumentationen behöver förbättras och medvetenheten om vad man anser vara matematik respektive t ex teknik.

Vi har också påbörjat ett kvalitetsarbete där vi ska se över hela enheten och dess olika processer för att förtydliga ansvar, innehåll och interna mål. Enheten har arbetat efter samma inriktning under drygt 9 år, så det finns en gemensam pedagogisk grund att stå på. Vi har också en hög andel förskollärare i blandade åldrar, främst på förskolorna på själva Östermalm. Förskolorna på Lappkärrsberget har svårare att attrahera förskollärare och det beror, vad vi förstått, inte på verksamheten i sig utan det geografiska läget.

Ledningen har under 2013 ställt om sitt arbete från att vara tre i ledningsgruppen till att vara två, en omställning som tagit tid men börjar formera sig i nya ansvarsområden och arbetssätt.

Utvecklingsområden på enhetsnivå

Vi ska arbeta med följande utvecklingsområden följande läsår/kalenderår (se också ovan):

- förbättra resultatet i brukarundersökningen (fem områden)
- höja resultatet i indikatorns två områden gällande matematik och naturvetenskap/teknik
- förbättra resultatet i medarbetarenkäten (tre områden)
- arbeta fram en miljöplan utifrån Östermalms miljöplan
- mer likartat material på alla avdelningar
- utveckla ikt-användning och materiel på alla avdelningar
- höja kvaliteten på enheten genom ett förbättrat systematiskt kvalitetsarbete
- utveckla dokumentationen kring barns språkutveckling

Förslag till stadsdelsnämnden

Den nya skollagen tog bort kraven på kvalitetsredovisning och kommunal förskoleplan/program. Vi föreslår att stadsdelsnämnden arbetar för endast ett dokument.

För en enhetlighet i bedömningar av indikatorer och mer likvärdiga förskolor behövs någon form av övergripande samtal, diskussioner, riktlinjer eller liknande. Vi föreslår att någon form av arbetsgrupper, nätverk eller andra pedagogiska fora arbetas fram för att ta upp ovanstående.

Bilagor